

[Statsministeren.]

ogsaa efter min Mening helt urimeligt at paastaa, at fordi man — altsaa de Allierede, hvoraf vi jo er Medlem — gør dette over for Tyskland, saa har man ogsaa moralsk Ret til at gøre det over for andre Lande, som ikke har gjort noget lignende, og som ikke har været en Trusel eller gentagne Gange foretaget saadanne Voldshandlinger.

Derfor er den Sammenligning, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller drog i Aftes — saa vidt jeg hørte og kunde opfatte det — mellem, hvad der kunde være rimeligt i Sydslesvig, og hvad der var rimeligt i Nordslesvig, efter min Opfattelse uden fornuftig Mening. Nordslesvig er ikke et gammelt tysk Land, Nordslesvig er ikke taget fra Tyskland med Vold; Tyskheden er ikke holdt nede ved Tvang og Overgreb, og Danmark har ikke foretaget sig noget, der har selv den mindste Lighed med det, Tyskland har bedrevet gennem de sidste 80 Aar.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller beskæftigede sig indgaaende med Historien, hvad der blev sagt i 1920, og hvordan Udviklingen har været forud for denne Tid. Ja, det kan jo være meget interessant, men i Dag er det ikke saa meget Fortiden, som det er Nutiden og Fremtiden, det gælder, og jeg vil mene, at den Verdensomvæltning, som denne Storkrig har betydet baade paa det økonomiske, det materielle og det personlige Livs Omraader, i høj Grad kan forklare en ny Stillingtagen, Optagelse til ny Overvejelse af mange af de Problemer, som man maaske troede man var paa det rene med.

Det fremhæves, at en stor Part af det, der rører sig i Sydslesvig i Henseende til dets Orientering over for Danskheden, sikkert er Konjunktur. Nu ved jeg ikke, hvad man forstaaer ved Konjunkturer. Der kan være Konjunkturer, det er berettiget at tage Hensyn til, og der kan vel ogsaa være Konjunkturer, som det er uberettiget at tage Hensyn til. Naar jeg tænker paa Konjunktur i en Betydning, som skal vi sige *forkastes*, vil jeg nærmest sige, at det er en Spekulation i materielle Fordele.

Man har altsaa ment, at dette Sindelagsskifte, denne Orientering mod Danskheden og en løsere Forbindelse mellem Slesvig og Holsten og Tyskland, er noget, der er uholdbart. Men jeg vil dog gøre det ærede Medlem Hr. Christmas Møller opmærksom paa, at han selv nævnte, at der i de senere Aar, før den første Verdenskrig var en Fremgang for Danskheden i Nordslesvig. Og saa vidt jeg ved, har Socialdemokratiet rost sig af, at det havde medvirket til, at

de danske Arbejdere i de sønderjyske Byer siden Genforeningen havde orienteret sig meget stærkt over imod Danskheden og var blevet solide og trofaste Danske. Men kan det lade sig gøre i Nordslesvig, hvorfor skulde et Sindelagsskifte i Sydslesvig eller Dele deraf saa ligge uden for Mulighedens Grænser? Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, troede han ikke det mindste paa det. Der er andre, der formentlig er lige saa kyndige paa disse Omraader som det ærede Medlem — her tænker jeg selvfølgelig ikke paa mig selv —, og som ser helt anderledes paa det.

Det er jo rigtigt — jeg tror det blev fremhævet i Gaar —, at de Folk, som nu har bekendt sig til Danskheden enten gennem Indmeldelse i Sydslesvigsk Forening eller gennem Deltagelse i det kulturelle Arbejde eller ved paa anden Vis at arbejde for Danskheden, løber en uuaadelig stor Risiko, hvis det hele ingenting bliver til, og dette kunde maaske dog tyde paa, at det ikke er blot og bar Beregning, der her har været den drivende Kraft. Men da der nu altsaa er forskellige Meninger om Ægtheden og Varigheden af dette Sindelagsskifte, kunde vi saa ikke enes om at lade Tiden og Udviklingen afgøre det og i Mellemtiden søge at holde Døren aaben, saa at de paagældende dog faar en Mulighed for at prøve baade hvad de vil, og hvad de kan i Længden.

Hvad er det nu Flertallet i denne Sal vil? Det vil — og med god Ret — afgøre, hvilken Politik der skal føres paa dette Omraade, men det vil ogsaa formene og afskære os fra at tale vor Sag til det danske Folk for at vinde Tilslutning til vor Opfattelse, til det, som vi mener er det absolut rigtige for det danske Folk at gøre. Flertallet vil endvidere ikke tillade, at det danske Folk direkte og uden Indblanding af andre Spørgsmaal udtaler sig i denne Sag. Det har nægtet at gaa med til, at Sagen blev afgjort gennem en direkte Folkeafstemning. Det er saa glad og tilfreds med og synes, at det er saa betydningsfuldt, at 121 Kvinder og Mænd har udtalt sig til Fordel for dets Standpunkt. Ja, hvor er det imponerende, at der har kunnet samles saa mange til en saadan Aktion, 121 af hele Danmarks Vælgerbefolkning! Det lægger man afgørende Vægt paa som noget, der er saa betydningsfuldt, men hele den overvejende Del af den danske Vælgerbefolknings Mening og Vilje har det ingen Brug for, den vil det søge at afskære fra at komme til Udtryk eller ogsaa indblande mange andre Spørgsmaal i Afgørelsen, der skal træffes, saa at man ikke kan vide, i hvor høj Grad den